EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.3.2020.
COM(2020) 114 final

2020/0044 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002 groza, lai dalībvalstīm un valstīm, kuras risina sarunas par pievienošanos Savienībai, sniegtu finansiālu palīdzību, ja tās nopietni skārusi liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācija

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Kopš pirmajiem Covid-19 uzliesmojuma gadījumiem ES ir nenogurstoši strādājusi, lai atbalstītu dalībvalstis un to iedzīvotājus krīzes pārvarēšanā.

Ir aktivizēts Komisijas krīžu koordinācijas mehānisms *ARGUS*, un Krīžu koordinācijas komiteja regulāri tiekas, lai saskaņotu visu kompetento Komisijas un ES aģentūru departamentu un dienestu darbību. Komisija ir arī izveidojusi reakcijas koordinācijas grupu politiskā līmenī, kurā ir pieci Komisijas locekļi, kuri ir atbildīgi par visvairāk skartajām politiskajām jomām.

Ņemot vērā ES vadītāju 2020. gada 10. marta videokonferenci par reakciju uz Covid-19 uzliesmojumu, Komisija pastiprinās pasākumus pret koronavīrusu jeb Covid-19 visās jomās un koordinēs dalībvalstu darbības. Koronavīrusa radītajai krīzei ir gan ļoti nozīmīga cilvēciskā dimensija, gan, iespējams, būtiska ietekme uz ekonomiku. Lai ierobežotu vīrusa izplatīšanos, palīdzētu pacientiem un novērstu ekonomiskās sekas, Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm ir svarīgi rīkoties izlēmīgi un kolektīvi.

Lai dalībvalstīm, kuras risina ārkārtas situāciju, apliecinātu ES solidaritāti, šīs koordinētās kopīgās reakcijas ietvaros nozīmīga loma var būt ES Solidaritātes fondam (ESSF).

Piemērota reakcija ES līmenī uz tādām liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācijām kā Covid-19 ar spēkā esošo instrumentu šobrīd nav iespējama.

Tāpēc šīs regulas mērķis ir paplašināt ESSF darbības jomu, lai tajā iekļautu liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācijas un noteiktu konkrētus pasākumus, par kuriem var saņemt finansējumu.

ESSF tika izveidots 2002. gadā, lai atbalstītu ES dalībvalstis un kandidātvalstis liela mēroga katastrofu situācijās, ko izraisījuši tādi notikumi kā plūdi, vētras, zemestrīces, vulkāna izvirdumi, mežu ugunsgrēki vai sausums. Fondu var izmantot, pamatojoties uz attiecīgās valsts pieteikumu, ja katastrofai ir tāda dimensija, kas attaisno intervenci Eiropas līmenī. Tā darbība ir patiesas ES solidaritātes taustāma izpausme, jo dalībvalstis vienojas cita citu atbalstīt, ar ES budžeta starpniecību nodrošinot papildu finanšu resursus. Tomēr patlaban ESSF ir izmantojams tikai tādu dabas katastrofu gadījumā, kas izraisa fizisku kaitējumu, piemēram, plūdi, vētras, zemestrīces u. tml. Fonds uz pabalstu tiesīgām valstīm gadā var piešķirt finansiālu palīdzību 500 milj. EUR apmērā, rēķinot pēc 2011. gada cenām.

• Saskanība ar spēkā esošajiem politikas noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Šā priekšlikuma mērķis ir grozīt Padomes 2002. gada 11. novembra Regulu (EK) Nr. 2012/2002, ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (“Regula (EK) Nr. 2012/2002”), lai paplašinātu tā darbības jomu, ietverot tajā liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācijas.

Galvenās iezīmes un atšķirības ir šādas.

Ģeogrāfiskais tvērums nemainās — tajā ir ES dalībvalstis un valstis, kas risina sarunas par pievienošanos ES. Tomēr ir paplašināts tematiskais tvērums, lai iekļautu liela mēroga krīzes situācijas, kas radušās sabiedrības veselības apdraudējuma dēļ.

ESSF regulas pārskatīšanā 2014. gadā tika ieviesti avansa maksājumi, un tie stājās spēkā no 2015. gada. To ieviešanas galvenais pamatojums bija tas, ka procedūra, kas vajadzīga ESSF mobilizācijai un pilnīgas palīdzības summas izmaksāšanai, bija pārāk gara (parasti līdz

vienam gadam) un ka nopietnās krīzes situācijās ir vajadzīga ātrāka reakcija. Tika arī uzskatīts, ka ilgie kavējumi palīdzības sniegšanā negatīvi ietekmē ES tēlu.

Tika noteikts, ka avansa apmērs var būt 10 % no paredzamā ESSF pabalsta, ierobežojot to līdz 30 milj. EUR. Tika secināts, ka šāds apmērs nebija pietiekams. Mazāka mēroga katastrofu gadījumā, kad ESSF pabalsts ir daži miljoni euro, avansa maksājums ir ne vairāk kā daži simti tūkstoši euro, kuriem nav lielas ietekmes. Tādas ļoti lielas katastrofas gadījumā kā, piemēram, Abruco zemestrīce, ar aplēsto zaudējumu apmēru 22 miljardi EUR un ESSF pabalstu 1,2 miljarda EUR apmērā, avansa maksājuma summa, kas nepārsniedz 30 miljonus EUR, nepavisam nav adekvāta. Abos scenārijos avansa maksājums ir neproporcionāls faktiskajām sekām. Nesen veiktais ESSF *ex post* novērtējums (2002.–2017. gads) apstiprina šo analīzi.

Tāpēc Komisija ir ierosinājusi palielināt avansa maksājuma apmēru atsevišķām visu kategoriju katastrofām līdz 25 % no paredzamā ESSF pabalsta, par maksimālo summu nosakot 100 miljonus EUR.

Komisija ir arī ierosinājusi palielināt kopēju ESSF apropriāciju apmēru gada budžetā no 50 miljoniem EUR līdz 100 miljoniem EUR.

Tāpat kā saskaņā ar pašreizējo procedūru fonda izmantošana būs iespējama tikai pēc tās valsts pieprasījuma, kurai ir tiesības saņemt pabalstu. Pēc Komisijas novērtējuma un priekšlikuma budžeta lēmējinstitūcijai par paredzamo finanšu palīdzību minētā lēmējinstitūcija pieņem attiecīgu papildu budžetu. Pēc tam Komisija pieņem īstenošanas lēmumu, kura rezultātā tiek izmaksāts ESSF pabalsts.

Pabalstu var piešķirt tikai par valsts ārkārtas pasākumiem. Tie ir paplašināti, lai ietvertu palīdzību iedzīvotājiem veselības krīzes – arī medicīniskas krīzes – situācijās un pasākumus, ar kuriem ierobežo infekcijas slimības izplatīšanos.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Šis priekšlikums ir daļa no pasākumiem reakcijai uz pašreizējo Covid-19 pandēmiju. Tā pamatā ir spēkā esošais politikas instruments. Paplašinot pašreizējā ESSF darbības jomu, tiks novērsts trūkums spēkā esošajos tiesību aktos un atļauta visaptveroša Savienības rīcība liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācijās. Atbilstību pārējiem Savienības politikas virzieniem, jo īpaši kohēzijas politikai, nodrošina vairāki tiesību akta noteikumi, kuri cita starpā nepieļauj dubultu finansēšanu un paredz, ka ir jāievēro publiskā iepirkuma noteikumi un pareizas finanšu pārvaldības princips.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Priekšlikums paredz grozīt spēkā esošo regulu, tāpēc tas ir saskaņā ar noteikumiem, kas ir juridiskais pamats Regulai (EK) Nr. 2012/2002, t. i., Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 175. pants un LESD 212. pants attiecībā uz valstīm, kuras pašlaik risina sarunas par pievienošanos ES.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Priekšlikuma mērķis ir paplašināt ESSF darbības jomu, lai apliecinātu Eiropas solidaritāti ar dalībvalstīm un no fonda līdzekļiem sniegtu palīdzību skartajiem iedzīvotājiem, sekmētu normālu dzīves apstākļu ātru atjaunošanu skartajos reģionos un ierobežotu infekcijas slimību izplatīšanos.

ESSF pamatā ir subsidiaritātes princips. Tas nozīmē, ka ES būtu jāiejaucas tikai tajos gadījumos, kad tiek uzskatīts, ka dalībvalsts viena pati vairs nespēj pārvarēt krīzi un tai ir vajadzīga palīdzība. Likumdevējs uzskatīja, ka attiecībā uz dabas katastrofām šāda situācija pastāv, ja kopējie tiešie zaudējumi pārsniedz noteiktu robežvērtību. Izrietošie ekonomiskie zaudējumi netiek ieskaitīti, jo tos ir pārāk sarežģīti noteikt ātrā, uzticamā un salīdzināmā veidā. Tāpēc dabas katastrofu robežvērtība tika noteikta kā tiešie zaudējumi, kas pārsniedz 0,6 % no nacionālā kopienākuma (NKI) vai 3 miljardus EUR (2011. gada cenās), izmantojot mazāko summu. Šāds dubults kritērijs tika izvēlēts, jo viena fiksēta summa neatspoguļotu dalībvalstu ekonomiskā spēka lielās atšķirības (un tādējādi arī budžeta iespējas) un radītu ievērojamu netaisnību un nevienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm. Viena konkrēta procentuālā daļa nozīmētu vai nu to, ka mazākās dalībvalstis varētu saņemt ļoti mazas summas, vai to, ka lielākām ekonomikām tiktu noteiktas ļoti lielas robežvērtības.

Liela mēroga veselības ārkārtas situāciju gadījumā tiešos zaudējumus aplēst ir ļoti grūti. Tāpēc nevar izmantot tādu pašu pieeju kā dabas katastrofu gadījumā. Lai apmierinātu papildu vajadzības, Komisija ierosina uzņemties dalībvalstu budžetiem radīto finansiālo slogu. Dabas katastrofu gadījumā tas parasti atbilst to tiešo zaudējumu no budžeta sedzamajai daļai, par kuru var saņemt finansējumu (piemēram, publiskās infrastruktūras atjaunošanas izmaksas, palīdzība iedzīvotājiem, glābšanas dienestu izmaksas utt.). Attiecināmā tiešo zaudējumu publiskā daļa lielā mērā ir atkarīga no katastrofas un skartās valsts. Vidēji tā ir aptuveni 50 % no kopējiem zaudējumiem.

Tāpēc Komisija ierosina saglabāt principus, uz kuriem balstās piekļuve ESSF. Attiecīgi ir noteikts, ka minimālajiem publiskajiem izdevumiem saistībā ar ārkārtas reaģēšanas pasākumu radīto finansiālo slogu valstij, kura ir tiesīga saņemt pabalstu, jābūt vai nu 0,3 % no NKI, vai 1,5 miljardiem EUR 2011. gada cenās, izraugoties zemāko no šīm summām, un tā ir puse no dabas katastrofās piemērojamām robežvērtībām.

- **Proporcionalitātes princips**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu. Tas nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu mērķus, kas jau ir noteikti pašreizējā instrumentā.

- **Juridisko instrumentu izvēle**

Tiek ierosināts spēkā esošo Regulu (EK) Nr. 2012/2002 grozīt, lai pastāvošo kārtību un procedūras izmantotu palīdzības pieteikumu sagatavošanai un novērtēšanai un atbalsta īstenošanai un ziņošanai par to.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi/spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Ex-post novērtējumā par laikposmu no 2002. līdz 2017. gadam tika secināts, ka fonds ir vērtīgs instruments Eiropas Savienības rīkkopā, ar kuru īsteno intervenci katastrofas situācijās, un ka dalībvalstīs un pievienošanās valstīs tas dod ES pievienoto vērtību pēckatastrofas reaģēšanā. Novērtējumā pausts arī aicinājums turpmāk apsvērt politikas pasākumus, kuri palielina fonda iespējas iesaistīties.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir sagatavots steidzami, lai likumdevējas iestādes to varētu laikus pieņemt, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikusi.

- **• Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma steidzamības dēļ ietekmes novērtējums netika veikts.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums joprojām saskan ar pašreizējo Solidaritātes fondu, jo tiek sniegta finansiāla palīdzība, kuru dalībvalsts vai kandidātvalsts pieprasa kā tūlītēju palīdzību.

Tāpēc Komisija ir ierosinājusi palielināt avansa maksājuma apmēru atsevišķām visu kategoriju katastrofām līdz 25 % no paredzamā ESSF pabalsta, par maksimālo summu nosakot 100 miljonus EUR.

Komisija ir arī ierosinājusi palielināt kopējo ESSF apropriāciju apmēru gada budžetā no 50 miljoniem EUR līdz 100 miljoniem EUR. Lai vajadzības gadījumā nodrošinātu resursu savlaicīgu pieejamību, Komisija ierosinās 2020. gada budžetā iekļaut papildu apropriācijas ne vairāk kā 50 miljonu EUR apmērā.

Fondam paredzētais finansējums arī atbilst pašreizējam Solidaritātes fondam; gada summa ir 500 miljoni EUR (2011. gada cenās). Katrā gadījumā nepieciešamā palīdzības summa tiek piešķirta, izdarot grozījumus budžetā. Tāpat kā līdz šim, katra gada 1. oktobrī paliks pieejama vismaz viena ceturtdaļa no gada summas, lai varētu segt iespējamās izmaksas, kuras varētu rasties līdz gada beigām.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Ir nepieciešama maksimāla pārredzamība un pareiza uzraudzība attiecībā uz ES finanšu resursu izmantošanu. Uz dalībvalstīm un Komisiju attieksies ziņošanas pienākums, kas noteikts Regulā (EK) Nr. 2012/2002.

2020/0044 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002 groza, lai dalībvalstīm un valstīm, kuras risina sarunas par pievienošanos Savienībai, sniegtu finansiālu palīdzību, ja tās nopietni skārusi liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācija

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 175. panta trešo daļu un 212. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[1],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[2],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Eiropas Savienības Solidaritātes fonds (“Fonds”) tika izveidots ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002[3]. Fonds tika izveidots kā konkrēts Eiropas solidaritātes apliecinājums, lai sniegtu finansiālu palīdzību liela mēroga katastrofas skartām dalībvalstīm.

(2) Liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācijās Savienībai būtu jāizrāda solidaritāte ar attiecīgajām dalībvalstīm un iedzīvotājiem, sniedzot palīdzību skartajiem iedzīvotājiem, sekmējot normālu dzīves apstākļu ātru atjaunošanu skartajos reģionos un ierobežojot infekcijas slimību izplatīšanos.

(3) Savienībai liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācijās būtu arī jāizrāda solidaritāte ar valstīm, kuras risina sarunas par pievienošanos Eiropas Savienībai.

(4) Liela mēroga krīzes situācijas var rasties sabiedrības veselības ārkārtas situāciju dēļ, jo īpaši oficiāli izziņotas vīrusa pandēmijas rezultātā. Fonds rada Savienībai iespēju palīdzēt mobilizēt neatliekamās palīdzības dienestus, lai nodrošinātu cilvēku tūlītējās vajadzības un sekmētu bojātas būtiskās infrastruktūras ātru atjaunošanu, lai katastrofas skartajos reģionos atjaunotos saimnieciskā darbība. Tomēr šobrīd Fonds ir pieejams tikai tādu dabas katastrofu gadījumā, kuras radījušas fiziskus zaudējumus, un to nevar izmantot liela mēroga katastrofās, kuras radušās bioloģiska apdraudējuma dēļ. Būtu jāpieņem noteikumi, kuri Savienībai ļautu iesaistīties liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situāciju risināšanā.

(5) Veicamās darbības mērķis ir papildināt attiecīgo valstu centienus tādos gadījumos, kad krīzes situācijas sekas ir tik smagas, ka attiecīgās valstis pašas ar saviem spēkiem

[1] OV C , , . lpp.
[2] OV C , , . lpp.
[3] OV L 311, 14.11.2002., 3. lpp.

nespēj tās pārvarēt. Ņemot vērā, ka dalībvalstis pašas minēto mērķi nevar sasniegt pietiekami labi un ka rīcības mēroga dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus atbilstoši Līguma 5. pantā noteiktajam subsidiaritātes principam. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

(6) Ievērojot subsidiaritātes principu, rīcība saskaņā ar šo regulu būtu jāattiecina tikai uz liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācijām. Šādas situācijas būtu jānosaka atkarībā no publiskajiem izdevumiem, kas vajadzīgi to risināšanai.

(7) Savienības palīdzībai būtu jāpapildina attiecīgo valstu centieni, un tā būtu jāizmanto, lai segtu daļu no publiskajiem izdevumiem, kas paredzēti, lai veiktu būtiskākos ārkārtas pasākumus saistībā ar ārkārtas situāciju.

(8) Ievērojot subsidiaritātes principu, Savienības palīdzība būtu jāpiešķir tikai pēc skartās valsts pieteikuma. Komisijai būtu jānodrošina vienlīdzīga attieksme pret valstu iesniegtajiem pieprasījumiem.

(9) Lai piešķirtu konkrētos finanšu resursus un iespējami ātri tos mobilizētu, Komisijai vajadzētu būt iespējai ātri pieņemt lēmumu. Tādēļ spēkā esošie noteikumi par avansa maksājumiem būtu jāpilnveido, palielinot šo maksājumu summas.

(10) Šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

(11) Tāpēc Regula (EK) Nr. 2012/2002 būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (EK) Nr. 2012/2002 groza šādi:

1. Regulas 2. pantu aizstāj ar šādu:

"2. pants

1. Pēc lūguma, ko izsaka kāda dalībvalsts vai valsts, kura ar Savienību risina pievienošanās sarunas (turpmāk "uz pabalstu tiesīga valsts"), palīdzību no Fonda var izmantot, ja liela vai reģionāla dabas katastrofa uz pabalstu tiesīgas valsts teritorijā vai liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācija uz pabalstu tiesīgas valsts teritorijā ir ievērojami ietekmējusi dzīves apstākļus, cilvēku veselību, vidi vai ekonomiku vienā vai vairākos minētās uz pabalstu tiesīgās valsts reģionos.

   Tiešos zaudējumus, ko radījušas tiešas dabas katastrofas sekas, uzskata par daļu no šīs dabas katastrofas radītajiem zaudējumiem.

2. Šajā regulā "liela dabas katastrofa" ir jebkura dabas katastrofa, kuras dēļ uz pabalstu tiesīgajā valstī tiešie zaudējumi pārsniedz vai nu 3 000 000 000 EUR (2011. gada cenās), vai arī 0,6 % no tās NKI.

3. Šajā regulā "liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācija" ir jebkāds bioloģiskas izcelsmes dzīvībai bīstams vai citādi nozīmīgs veselības apdraudējums uz pabalstu tiesīgā valstī, kuram ir smaga ietekme uz cilvēka veselību un kura tālākas izplatības ierobežošanai ir vajadzīga izlēmīga rīcība, kas ārkārtas reaģēšanas pasākumu veikšanai uz pabalstu tiesīgai valstij rada

publisku finansiālu slogu, kurš pārsniedz 1 500 000 000 EUR (2011. gada cenās) vai vairāk nekā 0,3 % no valsts NKI.

4. Šajā regulā "reģionāla dabas katastrofa" ir jebkāda dabas katastrofa, kas uz pabalstu tiesīgas valsts reģionā *NUTS 2* līmenī rada tiešus zaudējumus, kuri pārsniedz 1,5 % no minētā reģiona iekšzemes kopprodukta (IKP). Atkāpjoties no pirmās daļas, ja attiecīgais reģions, kurā notikusi dabas katastrofa, pieder pie tālākajiem reģioniem Līguma par Eiropas Savienības darbību 349. panta nozīmē, "reģionāla dabas katastrofa" ir jebkāda dabas katastrofa, kas rada tiešus zaudējumus, kuri pārsniedz 1 % no minētā reģiona IKP. Ja dabas katastrofa skar vairākus reģionus *NUTS 2* līmenī, robežvērtību piemēro šo reģionu vidējam svērtam IKP, ko aprēķina, ņemot vērā katra reģiona zaudējumu daļu no kopējiem zaudējumiem.

5. Fonda palīdzību uz pabalstu tiesīgajā valstī var izmantot arī saistībā ar jebkuru lielu dabas katastrofu kaimiņos esošā uz pabalstu tiesīgā valstī.

6. Šā panta piemērošanas nolūkā izmanto saskaņotus *Eurostat* statistikas datus."

2. Regulas 3. panta 1. un 2. punktu aizstāj ar šādiem:

"1. Palīdzību sniedz kā finansiālu pabalstu no Fonda. Uz pabalstu tiesīgai valstij par katru atbalsttiesīgo katastrofu piešķir vienreizēju finansiālu pabalstu.

2. Fonda mērķis ir papildināt katastrofu skarto valstu centienus un segt daļu no publiskajiem izdevumiem, lai palīdzētu uz pabalstu tiesīgajai valstij veikt turpmāk minētos būtiskos avārijas un atjaunošanas darbus, ņemot vērā atbalsttiesīgās katastrofas veidu:

(a) enerģētikas, ūdens un notekūdeņu, telesakaru, transporta, veselības un izglītības nozares infrastruktūras un iekārtu atjaunošana darba kārtībā;

(b) pagaidu mītņu nodrošināšana un glābšanas dienestu finansēšana, lai apmierinātu katastrofas skarto iedzīvotāju vajadzības;

(c) preventīvas infrastruktūras nostiprināšana un pasākumi kultūras mantojuma aizsardzībai;

(d) katastrofas skarto zonu sakopšana, ieskaitot dabas zonu sakopšanu, vajadzības gadījumā atbilstoši uz ekosistēmām balstītām pieejām, kā arī skarto dabas zonu tūlītēja atjaunošana, lai izvairītos no augsnes erozijas tūlītējām sekām;

(e) pasākumi, kuru mērķis ir ātri sniegt palīdzību, tai skaitā medicīnisku, liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācijas skartajiem iedzīvotājiem un aizsargāt iedzīvotājus no riska ietekmes, tai skaitā novēršot, uzraugot un kontrolējot slimības izplatību, apkarojot nopietnus riskus sabiedrības veselībai vai mazinot to ietekmi uz sabiedrības veselību.

Šā punkta a) apakšpunktā "atjaunošana darba kārtībā" ir infrastruktūras un iekārtu atjaunošana tādā stāvoklī, kādā tās bija pirms dabas katastrofas. Ja juridiski nav iespējams vai ekonomiski nav pamatoti tās atjaunot tādā stāvoklī, kādā tās bija pirms dabas katastrofas, vai ja saņēmējvalsts nolemj pārvietot vai uzlabot skartās infrastruktūras vai iekārtu darbību, lai uzlabotu to izturības spējas pret dabas katastrofām nākotnē, Fonds var sniegt atbalstu vienīgi tādā apmērā, kas nepārsniedz aplēstās izmaksas par atjaunošanu tādā stāvoklī, kāds bija pirms katastrofas.

Izmaksas, kas pārsniedz otrajā daļā minēto izmaksu līmeni, finansē pati saņēmējvalsts no saviem vai, ja iespējams, no citiem Savienības fondiem.

Šā punkta b) apakšpunktā "pagaidu mītne" ir mītne, kurā attiecīgos iedzīvotājus izmitina līdz brīdim, kad tie var atgriezties savos sākotnējos mājokļos pēc to remonta vai atjaunošanas."

3. Regulas 4.a. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Avansa summa nepārsniedz 25 % no paredzamās finansiālā pabalsta summas un nekādā gadījumā nav lielāka kā 100 000 000 EUR. Kad ir noteikts finansiālā pabalsta galīgais apmērs, Komisija pirms finansiālā pabalsta atlikuma izmaksāšanas ņem vērā avansa summu. Komisija atgūst nepamatoti izmaksātu avansu."

4. Regulas 8. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc 1. punktā minētā astoņpadsmit mēnešu termiņa beigām saņēmējvalsts iesniedz ziņojumu par Fonda finansiālā pabalsta izlietojumu kopā ar paziņojumu, kurā pamato izdevumus un norāda attiecīgo pasākumu finansējumu no visiem citiem avotiem, ieskaitot apdrošināšanas izmaksas un kompensācijas no trešām personām.

Ziņojumā par atbalsta izlietojumu, ņemot vērā uz pabalstu tiesīgās katastrofas veidu, sīki apraksta:

(a) novēršanas pasākumus, ko saņēmējvalsts veikusi vai ierosinājusi, lai ierobežotu turpmākus postījumus un iespēju robežās izvairītos no līdzīgu dabas katastrofu vai sabiedrības veselības ārkārtas situāciju atkārtošanās, ieskaitot Eiropas strukturālo un investīciju fondu izmantošanu šajā nolūkā;

(b) attiecīgo Savienības tiesību aktu par katastrofu risku novēršanu un pārvaldību īstenošanas stadiju;

(c) gūto pieredzi saistībā ar katastrofu un pasākumiem, kas veikti vai ierosināti, lai nodrošinātu vides aizsardzību un noturību pret klimata pārmaiņām, dabas katastrofām un sabiedrības veselības ārkārtas situācijām; kā arī

(d) jebkādu citu būtisku informāciju par īstenotajiem seku novēršanas un mazināšanas pasākumiem, kas saistīti ar attiecīgās dabas katastrofas vai sabiedrības veselības ārkārtas situācijas veidu.

Kopā ar ziņojumu par atbalsta izlietojumu iesniedz atbilstīgi starptautiski atzītiem revīzijas standartiem sagatavotu neatkarīgas revīzijas struktūras atzinumu, kurā norādīts, ka izdevumu pamatojuma paziņojums sniedz patiesu un skaidru priekšstatu un ka Fonda finansiālais pabalsts ir likumīgs un pareizs atbilstīgi Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 59. panta 5. punktam un 60. panta 5. punktam.

Pirmajā daļā minētās procedūras beigās Komisija izbeidz Fonda sniegto palīdzību."

2. pants

Šī regula stājas spēkā […] dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002 groza, lai dalībvalstīm un valstīm, kuras risina sarunas par pievienošanos Savienībai, sniegtu finansiālu palīdzību, ja tās nopietni skārusi liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācija

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

13. Reģionālā politika; 13 06 01. Palīdzība dalībvalstīm lielas dabas katastrofas gadījumā ar ievērojamu ietekmi uz dzīves apstākļiem, vidi vai ekonomiku

1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.3.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

Šī regula stājas spēkā […] dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

1.3.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

ES Solidaritātes fonda (ESSF) izveides iemesls bija apliecināt solidaritāti ar dalībvalstīm, ko skārusi smagas dabas katastrofas izraisīta nopietna krīze, kuras apmēri pārsniedz dalībvalsts reaģēšanas spējas budžeta aspektā. Šis priekšlikums šādu pašu pieeju attiecina uz finansiālo slogu, ko radījusi liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācija.

1.3.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Fonda darbības izvērtējumā[4] ir secināts, ka ESSF ir pierādījis sevi kā ļoti iedarbīgs instruments palīdzības sniegšanai dalībvalstīm pēc dabas katastrofām.

1.3.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Šī regula neizraisīs ESSF sniegtā maksimālā piešķīruma pārsniegšanu DFS, un tādējādi tā ir saderīga ar DFS.

1.3.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

Šī regula nepalielinās maksimālo piešķīrumu ESSF. Savienības ieguldījums intervencēs tiks finansēts no Savienības vispārējā budžeta.

1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

Beztermiņa priekšlikums

[4] SWD(2019) 187.

Ir ievērots maksimālais ESSF maksimālā piešķīruma apjoms 2020. gadam (597,546 miljoni EUR un 552,978 EUR, kas pārnesti no 2019. gada).

1.5. Paredzētie pārvaldības veidi[5]

☐ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

– ☐ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;

– ☐ ko veic izpildaģentūras.

X Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☐ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

– ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;

– ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);

– ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;

– ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;

– ☐ publisko tiesību subjektiem;

– ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

– *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

Neattiecas.

[5] Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Tādi paši, kādi noteikti Padomes Regulā (EK) Nr. 2012/2002 (attiecībā uz dabas katastrofām).

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Tādi paši, kādi noteikti Padomes Regulā (EK) Nr. 2012/2002.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Tādi paši, kādi noteikti Padomes Regulā (EK) Nr. 2012/2002.

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Tādi paši, kādi noteikti Padomes Regulā (EK) Nr. 2012/2002.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Tādi paši, kādi noteikti Padomes Regulā (EK) Nr. 2012/2002.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

-·Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif.[6]	no EBTA valstīm[7]	no kandidātvalstīm[8]	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
9. kategorija: Īpašie instrumenti	13 06 01 – Palīdzība dalībvalstīm lielas dabas katastrofas gadījumā ar ievērojamu ietekmi uz dzīves apstākļiem, vidi vai ekonomiku.	Diferencēts	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

☐ Šai regulai nav finansiālas ietekmes.

X Priekšlikumam/iniciatīvai ir jāizmanto darbības apropriācijas, kas atlikušas no ESSF maksimālajiem piešķīrumiem daudzgadu finanšu shēmā.

EUR

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu	9	Īpašie instrumenti

6 Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

7 EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

8 Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

kategorija		

			2019	2020	2021	2022	2023	Turpmākie gadi	**KOPĀ**
• Darbības apropriācijas									
13 06 01 – Palīdzība dalībvalstīm lielas dabas katastrofas gadījumā ar ievērojamu ietekmi uz dzīves apstākļiem, vidi vai ekonomiku	Saistības	(1a)							
	Maksājumi	(2a)							
KOPĀ apropriācijas	Saistības	=1a+1b +3							
	Maksājumi	=2a+2b +3							

• KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)							
	Maksājumi	(5)							
• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem		(6)							
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 9. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	=4+ 6							
	Maksājumi	=5+ 6							

Ja priekšlikums/iniciatīva ietekmē vairāk nekā vienu darbības izdevumu kategoriju, atkārtot iepriekš minēto iedaļu:

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu		

kategorija		

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē tiesību akta finanšu pārskata pielikumā (iekšējo noteikumu V pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā *DECIDE*.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		N gads	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			**KOPĀ**
<…….> ĢD									
• Cilvēkresursi									
• Citi administratīvie izdevumi									
KOPĀ <….> ĢD	Apropriācijas								

KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas **5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas**	(Saistību summa = maksājumu summa)								

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		N gads	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			**KOPĀ**
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas **1.–5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas**	Saistības								
	Maksājumi								

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			**2020.** gads		Gads		Gads		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)						**KOPĀ**	
	Iznākumi															
⇩	Veids[9]	Vidējais izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1[10]…																
– Iznākums																
– Iznākums																
– Iznākums																
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 1																
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																
– Iznākums																
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 2																
KOPSUMMAS																

[9] Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

[10] Konkrētie mērķi, kas norādīti 1.4.2. punktā.

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☒ Priekšlikumam nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas

- Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	N gads [11]	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			**KOPĀ**
Daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi								
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma – daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Ārpus daudzgadu finanšu shēmas[12] 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi								
Pārējie administratīvie izdevumi								
Starpsumma – ārpus daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
KOPĀ								

[11] N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet "N" ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021.). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

[12] Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās *BA* pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- ☒ Priekšlikumam nav vajadzīgi cilvēkresursi.

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

		N gads	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)								
XX 01 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)								
XX 01 01 02 (Delegācijas)								
XX 01 05 01/11/21 (Netiešā pētniecība)								
10 01 05 01/11 (Tiešā pētniecība)								
•Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu *FTE*)[13]								
XX 01 02 01 (*AC, END, INT*, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)								
XX 01 02 02 (*AC, AL, END, INT* un JED delegācijās)								
XX 01 04 **yy** [14]	– galvenajā mītnē							
	– delegācijās							
XX 01 05 02/12/22 (*AC, END, INT* – netiešā pētniecība)								
10 01 05 02/12 (*AC, END, INT* – tiešā pētniecība)								
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)								
KOPĀ								

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	
Ārštata darbinieki	

[13] *AC* – līgumdarbinieki, *AL* – vietējie darbinieki, *SNE* – valstu norīkotie eksperti, *INT* – aģentūru darbinieki, JED – jaunākie eksperti delegācijās.

[14] Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām *BA* pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

☒ pilnībā pietiek ar līdzekļiem daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā,

jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā,

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas un budžeta pozīcijas, atbilstošās summas un instrumentus, kurus ierosināts izmantot.

☐ jāpārskata DFS.

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

X neparedz trešo personu līdzfinansējumu

☐ paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas EUR

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

X Priekšlikums finansiāli neietekmē ieņēmumus.

Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

☐ pašu resursus

☐ citus ieņēmumus

Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām: X

EUR

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Neattiecas.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).